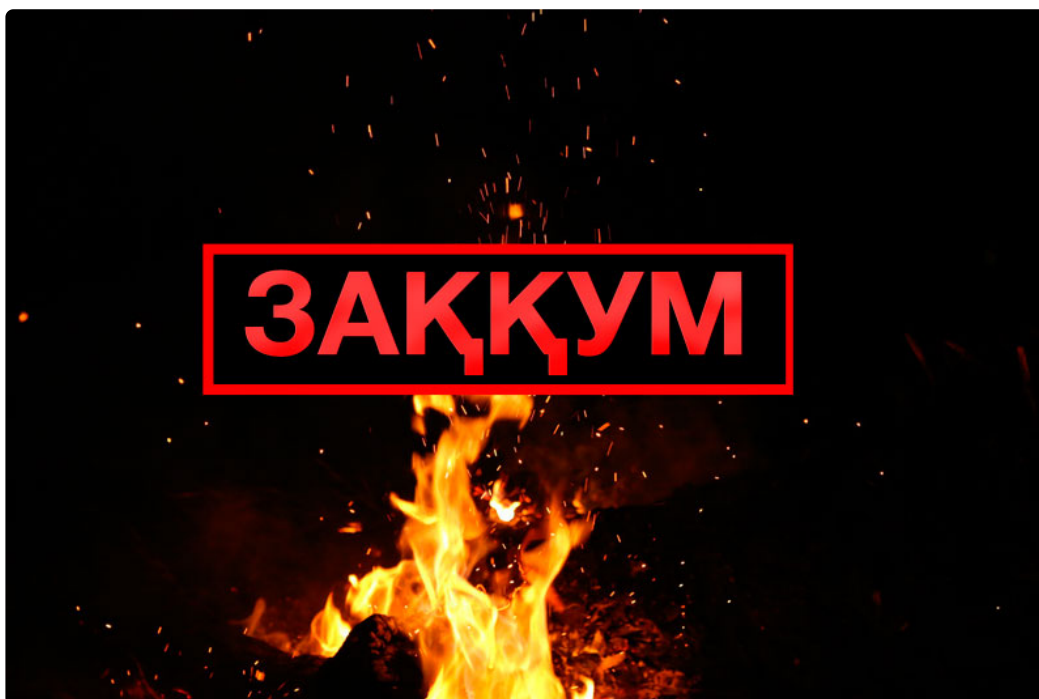


## Заққум



23:38 / 19.02.2018 10774

### **Зиёфат ўлароқ, ана ўша яхшими ёки заққум дарахтими?**

Қани айтинглар-чи? Зиёфат ўлароқ, наъим жаннати яхшими ёки заққум дарахтими?! Заққумнинг тафсилоти кейинги оятларда келади.

«Соффаат» **Албатта, Биз уни золимлар учун фитна қилдик.**

Биз заққум дарахтини золимлар – кофир ва мушриклар учун фитна қилиб қўйдик. Улар ўша сабабли фитнага дучор бўлдилар. Мушриклар «Жаҳаннамда «заққум» деган дарахт бўлар экан» деган гапни эшитганларида, «Доимо олов ёниб турадиган дўзахда қандай қилиб дарахт ўсади, оловда куйиб кетмайдими?» деб масхара қилишди. Макка мушрикларининг бошлиқларидан бири Абу Жаҳл бўлса:

– Эй қурайш жамоаси! Муҳаммад сизни қўрқитаётган заққум нималигини биласизми? – деб сўради. Улар:

– Йўқ! – деб жавоб бердилар. Абу Жаҳл:

– Сариёғ аралаштирилган Ясриб хурмоси! Аллоҳга қасамки, агар имкон бўлса, бир маза қилиб заққум ейлик! – деди киноя қилиб.

Бу жоҳил кофир ва мушрикларнинг доимий ҳолатидан бир кўринишдир. Золим кофир ва мушриклар ҳар доим Ислом, Қуръон, Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳақларида жоҳилликлари ила шундай масхараомуз гап-сўзлар, аскиялар, ҳақорат ва киноялар тарқатиб келадилар.

Лекин уларнинг жаҳолати ва калтафаҳмликлари билан ҳақиқат ўзгариб қолмайди. Ҳамма нарса ўз ўрнини топади. Мана, заққум дарахти нима эканини ҳам Қуръони Каримнинг ўзи баён қилмоқда:

«Соффаат» **Дарҳақиқат, у бир дарахт бўлиб, дўзах қаъридан чиқур.**

Ҳеч шак-шубҳа йўқки, заққум номли дарахт бор. У дўзахнинг қаъридан чиқади. Яъни ўт-оловнинг орасидан, жаҳаннамнинг энг тўридан чиқади. Шунинг учун ҳам у жаҳаннам оловида куймайди.

«Соффаат» **Унинг тугунчаси худди шайтонларнинг бошларига ўхшар.**

Мевали дарахтнинг гулини ҳам, гул мева тукканда мевасини ҳам тутиб турадиган жойига араб тилида «толъун» дейилади. Бу оятда заққум дарахтининг «толъун»и худди шайтонларнинг бошларига ўхшатишмоқда. Шайтонларнинг бошлари ҳақида муайян суратли тасаввур бўлмаса ҳам, улар энг хунук, жирканч ва қўрқинчли экани маълум. Демак, заққум дарахтининг мева тугар жойи энг хунук, жирканч ва қўрқинчли бир жой экан.

«Соффаат» **Бас, албатта, улар ундан егувчилардир. Ундан қоринларни тўлдирувчилардир.**

Дўзахий кофир, мушрик ва осийлар ўша хунук, жирканч ва қўрқинчли, шайтонларнинг бошларига ўхшаш мевалардан ейишлари турган гап. Албатта, ейдилар. Еганлари сари азоблари янада ошади. Ҳолбуки, дўзахийлар ундан қоринлари тўлгунча ейдилар. Бундан ҳосил бўладиган азобни тасаввур қилаверинг.

«Соффаат» **Сўнгра, бунинг устига, улар учун ўта қайноқ сувдан аралаштирма ҳам бор.**

Дўзахийлар заққум дарахти мевасини еб, азобланиш билан қутулиб қолмайдилар. Қоринларини тўлдирганларидан кейин чанқайдилар, сув ичгилари келади. Улар жуда қайноқ сувни аралаштирма шаклида

ичадилар. Бу эса азоб устига азобдир.

«Соффаат» **Сўнгра, албатта, уларнинг қайтар жойи дўзахга бўлур.**

Улар заққум дарахтининг мевасидан еб, устидан ўта қайноқ сувни ичиш билан ҳам қутулиб кетмайдилар. Қайтар жойлари, албатта, жаҳаннам бўлади. У ерда абадий азобда қоладилар.

**Шайх Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф**

*(Тафсири ҳилол китобидан)*